

ВАТРА

Ту мене мати породила, солодким молоком кормила, ту хочу жити умирати, де жили мій отець і мати

Na tej fotografii
też kiedyś byli
Łemkowie

7 - 4

= 3

**„Иде зізвѣда чудна”
Христос Рѡждаеться!**

**XIV Дни
Антонича
Свидник-Бардеїв**

Криницькі діти привитали св. Миколая

19 грудня - День святого Миколая

Ще за свого земного життя, коли святий Миколай був єпископом у Мірах Лікійських, він завжди допомагав бідним та нужденним. Все своє життя святий роздавав милостиню, захищав нещасних. А коли постарів, Господь покликав його до себе, але і зараз він допомагає всім людям, які звертаються до нього з молитвою, - і дорослим, і дітям. Особливо в день пам'яті св. Миколая. Ми вчимось у нього доброти, щедрості, милосердя. Ось і до Криниці завітав св. Миколай. Діти приготували художню програму з піснями і танцями. Глядачам дуже сподобався танець місяця (Павло Криницький) та зірочок (Мая Макух,

ТЕКСТ ВІКТОРІЯ ГОЙСАК

З небесного раю завітав св. Миколай до Горлиць. Діти, яки так довго на нього чекали, привитали святого веселими пісеньками про Миколая в сучасних обробках, а тіж приготували разом з своїма вчителями несподіванку: запросили Святого Миколая до жирі конкурсу про ... його самого!

Св. Миколай

ЧУДОТВОРЕЦ

Вікторія Макух, Вікторія Святківська, Кароліна Болоз та Наталка Святківська). Оплесками нагородили спів всіх дітей, а особливо виступ соло Надійки Янбукової та сестричок Олі і Дарії Гарасим. Коли на сцену вийшли ангелики (Мая Адамович і Оксанка Святківська) на сцені зробилось мило і приємно. Одним голосом рецитували вірш Кароль та Кацпер Стельмах.

У Криниці співатиме «Криниченька»

Цілий виступ приготувала пані Тетяна Янбукова, котра віднедавна живе в Криниці і проводить уроки співу для криницьких дітей. Стараннями Об'єднання лемків буде вести дитячий ансамбль „Криниченька”. Після виступу дітей св. Миколай роздав подарунки. Тішилися всі: і дорослі, і малі. Ось так тепло і радісно Криниця зустріла св. Миколая. І сьогодні при нагоді Криниця і новостворений дитячий ансамбль „Криниченька” хоче привітати всіх з наступаючими Різдвяними святами та Новим роком і побажати здоров'я, радості, щастя та Господніх благ!

ТЕКСТ ЛАРИСА ШКВАРЛА

В Олаві тіж ждала дівтора

Сестра Наталія приготувала звідання для трьох вікових категорії, діти ся гречні вчили і переконали святого Миколая, же дуже знають про його життя! Мали-зме рекордну кількість діти – 23, а найбільше – наймолодших (аж 10!) в строях ангелят. Потім св. Миколай роздавав подарунки, а діти дякували йому вершиками. Віримо, же св. Миколайови ся сподобала старанність горлицьких діти і за рік зас до нас завітат.

А такима били щасливи в Горлицях

Як відомо, св. Миколай має в святочним часі руки повни роботи. Сотки тисячі кілометрів до поконання, тони подарунків до роздання і мільйони діти, котри з нетерпеливостю чекают на вимріяну річ. Не інакше било і з дітми в Олаві. Вшитки разом умовилися на вкупне чеканя на Миколая. На місце спітканя вибрали ресторан «Гражка». Св. Миколай одвідив їх в своє найбільше свято – в понеділок 19 грудня, як юж ся змеркало. Привоз подарки, таки, о яких діти вспоминали в листах, писаних до Нього од початку місяця.

Але він не такий скорий бив обдарувати діти. Ой, ні! Найперше діточки мусіли запрезентуватися з якнайліпшої сторони. Цілий рік библи гречни – то певне! А до того іщи виступ пририхтували остатніма часи так, аби го гідні привитати. Верши ся навчили, коляди одспівали. Весело і з гумором св. Миколая привитали. Подарки в кінци отримали, бо як інакше би мало бити? Пізніше по кутиках ся позапахали і з рум'яними личками вшитко на спокійні озерали. А на сам кінець усміхнени і весели з родичами домів пішли...

Дякуєме Тобі, св. Миколаю, і ждеме Тя за рік!

Лемківська коляда

(на мелодію „Дивная новина”)

Ой, над Лемківщином ясна звізда світит,
То Син Божий ліпшу долю для нас всіх приносить.

А ми, братя лемки, будме Йому милі,
Низкий поклін і молитву несме Му г офірі!

Най Дитятко Боже о нас не забиват,
Лем все з нами в смутку в щестю навік най пребиват!

Най ся згляне на нас з неба високого,
Най поможе тяжкій біді в хижі у кожного.

Ой, Ти, Божий Сину, забуд нашу вину,
Дай, би світло, свята правда зишли в Лемківщину.

Вірме вшитки твердо, майме все то в серці,
Запанує світло й правда у нашій земельці!

Джерело: „Наш Лемко” - часопис видаваний в 1934-39 рр.

Здорових радісних Свят Різдва Христового!

Головна управа Об'єднання лемків
Редактори часопису „Ватра”

ЗМІСТ:

❖ Обкладинка:

Цитата Олександра Павловича;

- Na tej fotografii też kiedyś byli

Łemkowie: MSWiA раптово обнизило дотації для меншин на 2017 рік, Об'єднанню лемків признано дофінансування лем на 3 проекти - для порівняня глони било їх 7;

- Колядники без кордонів на лемківско-руснацкій меджи: кадр з дводневой коляди, організуваної в 2016 році Краківским гуртком ОЛ;

- XIV Дни Антонича: учасники інтеграційно-познавчої поїздки з пунктів навчання рідної мови найперше опанували Свидницький музей русиньско-української культури в Свиднику, а пак центр Бардейова;

❖ Фотографії:

Варфоломей Келтика, Мілько Гойсак, Богдан Бухта, Лариса Шкварла, Йоанна Лабівска, Пйотр Халупка, Боро Міліч, Катерина Демай, Андрій Галицький

2 СВ. МИКОЛАЙ ЧУДОТВОРЕЦ

- Л.Шкварла, В.Гойсак, Й.Лабівска

4 АСПЕКТИ ВАТРЯНИ І НЕ ЛЕМ - Г. Троханівський

5 ДО ЧОГО ВЕДЕ СЕПАРАТИЗМ... - С. Криницький

7 ЧИ ПОТРІБНА НАМ КУЛЬТУРА... - Н. Гладик

10 З КОНЦЕРТОМ СЕСТРИ... - А. Вев'юрка

11 ЦЕРКВА В КВЯТОНІ СТАРША... - А. Вев'юрка

12 З АНТОНИЧОМ ДО СВИДНИКА І БАРДЕЙОВА - В. Гойсак

14 А ШТО ЧУТИ НА АНТОНИЧІВЦІ - Н. Гладик

16 СРЕЧАН ПУТ... - М. Сокач, Г.Суханич

17 ЗМЕ ВСЯДИЛЬ - К.Ковальська, Г. Суханич,

18 В ПОРОГАХ НАШОГО ЛІЦЕЮ В ЛІГНИЦІ - А. Вев'юрка

20 З ДОМАШНЬОЮ АПТЕЧКИ - ЧуГаня

20 ЧИ ВШИТКО ЗНАМЕ ПРО СВ.МИКОЛАЯ - А. Вев'юрка

22 З МОЙОЮ ПОЛИЧКИ

23 ІНФО ЗА ЛЕМ-ЧАСОМ - М. Гойсак

27 ДІНОЗАВРИ НАШОЇ СЦЕНИ - А. Вев'юрка

28 XIV ЛЕМКІВСЬКИЙ ЄРУСАЛИМ - «ПЕРИФЕРІЯ»

Аспекти ватряни і не лем

ТЕКСТ

ГРИГОРІЙ ТРОХАНІВСЬКИЙ

Зустріч представників гуртків Об'єднання лемків в Ждині

В ватряну п'ятницю 22 липня 2016 р. Головна управа ОЛ zorganizувала стрічу голови організації Штефана Клапика з головами і представниками гуртків ОЛ з різних місць Польщі. Присутні були представники з Вроцлава, Лігниць, Мендзижеча, Олави, Устя Горлицького, Снітници, Ставиши, Польковиц, Кракова, Лося, Шпротави і Нового Санча. Тота зустріч мала характер напівформальний, а їй ідея зродилася по IX з'їзді делегатів Об'єднання лемків з 30 січня 2016 р. В Горлицях в січні, під час засідання, бесід і виборів нової управи розтрясали-зме тіж звідання, ставлене секретарьом нашої організації Натальом Гладик: Яки сут проблеми в місцях, де мешкаєте? Яки сут потреби громади на терені діяльності Вашого гуртка ОЛ? Яки повинни бити пріоритети і напрямки дії нашої організації? На тоти питання не спосіб било так прямо відповісти. Однак Головна управа рішила, штоби при найближшій нагоді, тобто під час Ватри в Ждини, вернути до бесіди о них. Одразу виявилося, што така зустріч дає тіж нагоду до ліпшого пізнання медже членами нашої організації. Модератором стрічи бив автор тих рядків - Григорій Троханівський.

Перша тема поставлена співбесідниками - то **характер і форма функціонування гуртків**. Яки маюť завдання й в яким напрямі можут або хочут діяти. Яка має бити ціль кожного гуртка? Для вшитких очевидним біла велика потреба затримання того, што минуле, того, што нам забране. Як можеме до того минулого вернути й чи так на правду ми - гнешні лемки - того потрібуєме? Заховали-зме свою ідентичніст, але барз дуже різнит нас од наших дідів і прадідів. **Што значит гнески бити лемком?** На тото звідання кожен мав штоси до повід-жия. Очевидним для вшитких біло єдно. Штоби заховати свою тотожність, треба нам дбати про освіту і знання історії. Вчити діти, молодь, але передо вшитким самому тіж поглубляти своє знання. Бесіда легко перейшла на тему, яка найбільше цікавит, хибаль, вшитких лемків – хто ми лемки? Появилася теза, што молодь одходить од вшиткого, што українське, бо не є в силі двигнути того контроверсійного образу українця, який цілий час є присутній в засобах масової інформації в нашій державі. Чи можна тому

протидіяти? Члени організації ясно поставили справу, што наш зв'язок з мовом, традиційом і культуром України є цілий час так міцний, же неможливий до розірвання. Для представників ОЛ не є потреби наслідувати деяки стоваришиня, яки вводят в лемківски говірки словацки слова. **Процес словакізації введе нас, лемків, в небит, так як процес полонізації.**

Бесіда про молоде покоління скоро розвинулася в загальну проблему – **чи можливим є активізувати молодь і як то робити?** Проблему молодих розвинув автор тих рядків на прикладі студентских гуртків в Кракові й Вроцлаві. Бесідувано тіж як вміло використати сучасни методи активізації праці в команді і як розширювати простір для молоді. Цікаво запрезентували свій **організаційний досвід представники з осередків на Лемківщині**. Оповіли, як співпрацюють з владом на локальним рівні й яки маюť в тим успіхи. Мам надію, што вшитки учасники зустрічі винесли тото само позитивне одчутя, з котрим сам-єм з нього вишов. Думам, што барз добрі спотикатися й вимінати своїм досвідом. Така зустріч дає почуття спільної праці цілої організації. Для членів поодиноких гуртків з Заходу зміцняється зв'язок з Лемківщином. В тот спосіб видно, же можемо помагати собі і зберігати лемківську культуру. Таки зустрічі треба продовжувати.

Нововідкритий пам'ятник Б.І. Антоничу во Львові

До чого веде сепаратизм і національний інфантилізм?

Виявляється «москвофільство (русинів зони Карпат) є спільним, але насамперед польським, а потім українським проектом»...
«москвофільство, загнане в кут українськими народовцями – виродилося в російську націю».
Б.Гук, Руський чинник українства,
«Наше слово» № 29, 15 липня 2012 р.

Історія слов'янських племен на землях, які тепер займають великі європейські держави, неоднозначна. У давнину Східну Європу заселяли різні слов'янські племена. Пліній Старший, Тацит, Птоломей описують племена венедів, які заселяли землі від Балтійського моря до Карпат і від Одри до Дніпра... Є відомості про антів, що населяли територію східної Європи. Згодом вони мігрували на Балкани, на Захід і створювали міжплемінні об'єднання державного типу. Розмежування проходило в залежності від географії поселення – ріками, горами, лісами. Свої назви племена часто отримували від рік, гір, полів, лісів і т. д. Наприклад, людей, які жили в степах, називали полянами (біля Києва, над Дніпром), над Бугом – бужанами, над Десною – сіверяни, ті що в лісах – древліани, радимичі, вятичі. У гористій місцевості тих, хто жив в долинах, названо долинянами, хто жив на горбах – горбатами. Подібні назви і тепер є в ужитку – забужани, Закерзоння, Покуття, Гуцульщина, Лемківщина і т.д. Хоч ці племена говорили подібними мовами, але по мірі віддалення освоєних місцевостей вони все більше відрізнялися одні від одних. У 450-480 рр. князь Одоак об'єднав племена словенів, рутенів, словінів у велику державу, яку згодом розширив Самослав. Літописи стверджують, що у VII ст. на території Карпат проживало словянське плем'я білих хорватів (кольорами називали сторони світу) і описують Велику Хорватію і Стільське князівство.

Про існування великої Руської держави над Дніпром з князями в Києві у другій половині IX ст. є більш докладні відомості. Перераховуючи слов'янські племена, літописець Нестор називає плем'я «русь», яке сидить біля Києва і у Києві. З Києва почалося об'єднання східних слов'ян у могутню державу Русь. Поступово київське плем'я «русь» захоплювало землі над Дніпром та його притоками, Дністром і Бугом аж до Чорноморських степів, де кочували сте-

повики (печеніги). Це була держава київських князів Аскольда і Дири, Олега, Ігоря і Ольги. У Києві сходились водні шляхи з Балтики до Чорного моря, в Греки і Царгород (Константинополь). Київ стає політичним, економічним та духовним центром східних слов'ян, визначним осередком руської культури та традицій. Слов'янські племена, які жили на тих теренах і були населенням Київської Русі, стали зватися руськими. Руські люди, русичі, русини були предками теперішніх українців. Місто Київ на берегах Дніпра стало столицею Київської Русі.

На час правління князя Аскольда в Київській Русі припадає проповідування братів Кирила та Мефодія (848 рік). Проповідували вони Святе Письмо, написане церковно-слов'янською мовою. У 988 році Київська Русь прийняла християнство і їй відкрилися двері для величної і пишної візантійської культури. Свого апогею Русь досягла за панування князя Володимира (980-1015 рр.). Після походу Володимира за Карпати там закріплюється руська віра, закріплюється назва Русь, у якій живе руський народ. Приєднання цієї території до Русі мало велике політичне та економічне значення. На цій території перехресчувалися торговельні шляхи уздовж Сяну до Карпат. «Через Перемишль проходив міжнародний тракт Київ-Галич-Перемишль-Краків-Прага-Регенсбург-Трір, вихідні точки якого опиралися на Волгу та Піренеї, а також численні шляхи на Угорщину, Австрію, Чехію, Німеччину, Панонську долину Дунаю» (Цит. за Леонтій Войтович, «Князь Лев Данилович», Львів, 2012). За часів Ярослава Мудрого (1019-1054 рр.) Київська Русь територіально була більша, ніж увесь Візантійський патріархат. До неї входили західні українські землі разом з теперішньою Лемківщиною, а також Закарпаття і Пряшівщина, які тоді були під володарюванням князів Любарця і Федора Корятювича. Князь Ярослав Мудрий вважав, що могутня держава має мати незалежну церкву і за його повелінням у Києві митрополитом було поставлено «Іларіона русина»... **Так християнство взяте від греків, кінець-кінцем стало не візантійським і не римським, але руським.**

Після смерті Володимира починається процес розбрату між його синами і роздрібнення на князівства. Протистояння між князями, тривалі війни з татаро-монгольськими орда-

ми і московітами ослабили Київську Русь. Київ, як політичний і економічний центр поступово занепадає. Західна частина Русі витворює Литовсько-Руське князівство, яке поступово розчиняється в Речі Посполитій Польській. Угорський Король Стефан I (1000-1035) прилучає Закарпатську Русь до Угорщини і з тих пір цілі століття вона перебувала в Угорській державі. Тільки завдяки шлюбам угорських королів з доньками київських князів довгий час на тих територіях стверджувалась руська віра, культура і мова.

На той час над Дністром сформувалось Галицько-Волинське та Перемишльське князівства, де правили нащадки Мономаха – Данило Романович з синами. Перемишльське князівство в середині XIII ст. включало в себе території колишніх Перемишльського і Звенигородського уділів. На півночі і північному заході воно межувало з польськими Сандомирськими та Краківськими князівствами, на заході і південному заході – з Угорським королівством, на півдні та південному сході з Галицьким князівством, а на сході та північному сході з Белзьким князівством. Західний кордон Перемишльського князівства від Любачева пересікав р. Вепр і проходив у 15-30 км на захід від Вепра, далі у південно-західному напрямку через ріки Сян і Вислок до р. Яселки в Карпатах, де він зликався з угорськими кордонами. Цей кордон був настільки стабільним, що залишався незмінним аж до 1772 р., відділяючи землі Руського воєводства від воєводств Краківського і Люблінського. Кордон з Угорщиною проходив вздовж Каратської лінії оборони Дукельського і Лубківського перевалів через Спас, Окоп на вершині Магури, Розеву, Тустань, Синевидсько і Тухольські ворота». (Цит. за Леонтій Войтович, «Князь Лев Данилович», Львів 2012). У Галицько-Волинському літописі та латиномовних хроніках того часу згадуються міста: Звенигород, Сянок, Ярослав, Удеч (тепер Жидачів), Городок, Вишня, Голі Гори, Старий Самбір, Тустань, Дроговиж та інші. Серед тих міст першими отримали Магдебурське право у 1339 р. місто Сянок на Лемківщині, у 1356 р. – м. Львів, потім Галич – 1374, Коломия – 1405 і т.д.

Найбільш віддалені від Києва західні землі з Галичем («Галицька Русь», «Червенські городи», «Мала Русь») за князя Юрія I відійшли до Польщі. Після смерті останніх Рюриковичів і отруєння у 1340 році князя Болеслава-Юрія, поляка родом, але руського державника, Галицько-Волинська Русь також занепадає як князівство. Польський король Казимир, взявши Львів, оголосив себе «паном Руської землі». Після Кревської унії 1385 р. ті терени ввійшли до складу польського королівства і іменувались Руським воєводством. З того часу аж до

1939 р. польське панування тут фактично не припинялось. Шість століть у Галичині тривав економічний визиск, обмеження в правах автотонного «русько-українського» населення.

Не дивлячись на всі утиски і обмеження колонізаторів, між племенами і народами Київської Русі, Закарпаття, Пряшівщини впродовж віків був тривалий духовний і культурний зв'язок. До 1711 р. більшість мукачівських єпископів були галицького походження, на освітянській ниві на Закарпатті трудилися відомі педагоги І. Пачовський, М. Підгірянка, В. Бірчак, А. Франко, А. Дівнич, І. Панькевич та ін. Не менш активну участь у культурному житті Галичини брали і закарпатці. Ректором інституту «Студіум рутенум» у Львові був М. Щавницький, викладачами – П. Лодій, І. Земанчик, А. Павлович, М. Дудинський. У Коломиї та Перемишлі друкував свої твори О. Духнович. Етнічну єдність русинів по обидва боки Карпат підтверджував емісар мадярського уряду часів Австро-Угорщини, а колишній президент Чехо-Словаччини Е. Бенеш називав галичан «східними братами закарпатців». У 1772 р., після розподілу Польщі, Галичина увійшла до складу Австрійської імперії і русинам-українцям стало трохи легше. Завдяки діяльності єпископа Андрія Бачинського (Ужгород, 1772-1809), Йоаникія Базиловича, Михайла Лучкая, які вважали Закарпаття частиною спільної Русі-України, почалась доба духовного відродження Закарпатської Русі. «Захисник поневолених народів» і їх «будитель» А. Духнович у статті «Состояніє русинів в Угорщині» стверджує, що угорські і галицькі русини – це один руський народ, по-сучасному – український. Через своєрідність побуту, архітектури, ремесел, одягу та особливостей мови частину жителів галицьких Карпат, Закарпаття та Бескидів стали називати гуцулами, бойками та лемками. Але усі етнографічні групи мають спільну історію, спільну мову і їх розділяти не можна.

«...Бо свої то за горами не чужі,

Русь єдина, мисль одна у всіх в душі...»

Про єдність і автентичність народів Закарпаття, Лемківщини і Галичини свідчать назви сіл і місцевостей, які там зустрічаються – Солотвино, Устріки, Криниця, Пороги, Гута, Виноградів, Поляна, Смерек, Смерековец, Магура і т. п. Значну особливість має мова русинів-лемків. Слово – це душа народу, це генетичний код, з якого твориться нація. В утробі матері, а потім в родині, дитина засвоює мелодику мови, її ритміку і особливості звучання. Шляхом спілкування, навчання, дитина накопичує словесний запас, стає часткою свого народу. По суті, національне почуття програмується генетично, дитина всмоктує його з материнським молоком і свою національну тотожність виражає словом і мовою.

Наша мова подібна на Лемківщині, Закарпатті, Словаччині, але всюди відчувається вплив оточуючого середовища.

Характер мови, її мелодика, словесне багатство найкраще зберігалися і передавалися в піснях, мелодіях, колядках, переказах та легендах. По обидва боки Карпатських гір неперевершеним скарбом є русинські (лемківські) народні пісні і балади. Їх ритміка, мелодійність та змістовна насиченість своєрідна і усіма пізнавана. Ця пісенність, звичаї, залишки говірки живуть на Лемківщині, Закарпатті і Прикарпатті ще й сьогодні і дуже популярні в Україні і в усьому світі, скрізь, де є українці. У репертуарі кримської татарки Джамали, яка перемогла на Євробаченні минулого року, є лемківська пісня «Ой верше, мій верше...», а трагічна «Плине кача по тисині» стала реквіємом «Небесної сотні». Русини-українці мають надзвичайно багату народну культуру - це різдвяні колядки і щедрівки, весільні та великодні обряди, мистецтво писанки і вишиванки, гончарства і різьби. Русини не мають

нічого спільного з росіянами, русини - є корінням українського народу.

Далеко до часів заснування козацької держави - Січі (1552 р.) на усій території Київської Русі починають вживатись назви українець, Україна і поступово витісняють старинну назву русич, Русь. У середині XVII ст. в усіх дипломатичних документах офіційно вживається Лівобережна Україна. Давньоруська (давньоукраїнська) мова, якою користувався народ Руси, на основі кирилиці, вдосконалюється, розвивається і стає народною руською, українською мовою, мовою запорожців і гетьманів Д. Вишневецького, Б. Хмельницького, К. Косинського, мовою Котермака, Скорини, Сковороди, Котляревського. Поступово більшість населення колишньої Київської Русі, без комплексів, приходить від назви русини, русини-українці до назви українці. Назва українець стала ознакою нації, позбавляла людей від принизливого прикметника «малорос», «хохол», польського- «русін». (далі буде)

-----●-----

Чи потрібна нам культура и мистецтво елітарне?

 ТЕКСТ НАТАЛІЯ ГЛАДИК

XVI «Лемківський Єрусалим – Периферія»

На звідання: з чим асоціюєся вам культура лемківська? - більшість повіст, же зо співом, вишиванком, тим што традиційне, єдним словом тим, што свійске и з діда-прадіда плекане дома. Такі кус фольклор хоч и тото є барз потрібне в гнешнім часі, де традиція штораз прудше зникат. А преці не встигла ся ищи сформувати культура висока, ми - руснаки, лемки - практичні не маме надбань витворів матеріальних того роду. Тота перерва в часі, яка през гісторични події (депортації 1945-47) не зостала заповнена, сталася для молодого

покоління артистів, яки виводяться з нашого середовища або симпатизуют нам, простором до заповніня.

Елітарна культура, яка є найважнішом частином символічної культури кожного суспільства, осадженой глибоко в національній культурі становит основу до переказування традиції наступним поколінням. Культура тота ідентифікує, ґрунтує тотожність кожного народу и його свідоміст, підоймує універсальни теми и тоти, яки стосуються даного народу. Хоцки асоціювана є з мистецтвом, то так напряду ей переказ знаходиться в инчих артистичних и гуманістичних дисциплінах. Витварят ей інтелігенція творчої еліти, яка є фахово виедукована, але культура тота и так адресувана є до вшитких. То така барз загальна дефініція. Минулорічна едіція «Лемківського Єрусалиму» є черговим циклом презентації, якої під-

ставовим заданьом є глядання свого коріння и тотожності в однесіню до місця, з якого ся походить або де ся мешкат.

Як зрозуміти, чим є наша «Периферія»?

Периферія - то територія, оддалена од світа, але близка нашій тотожності, нашим корінням. Периферія – то місце и одночасно центр нашої внутрішньої структури, то она сформувала нас як люди (але тіж як артистів), бо ту зме ся вродили и виховали. Без огляду на то, одкаль би зме били родом, все для інчих будеме людми з периферії. Тото слово, хоц з негативним забарвлінням и значінням лежить в основі нашого єства. То первісний пункт, якого не можеме ся позбити, є для нас надійом и прокляттям. Надійом на то, же може колись буде як в раю, і прокляттям - бо ніколи не буде. Поминаючи дост філософски розваги над тим словом, не удасться приховати, же Лемківщина з географічного пункту є периферією. Периферія є тіж місцем, де найдовше зберігаються традиційни вартости.

Завдяки мистецтву можеме виєкспонувати то, што цінне в периферії, а сховати то, што негативне, вистачит лем пересунути акценти и з того місця учинити нашу цінніст. Тото медже инчим було заданьом учасників XVI «Лемківського Єрусалиму».

«Лемківський Єрусалим» є єдиним проєктом в лемківській середовищі, який займає сучасним мистецтвом на професійним рівні и прібує згадану вище діру заповнити творами, які претендуют на то, жеби бити елітарними.

Вистава презентує артистични праці в різних дисциплінах: малярство (Даніель Бяловонс, Наталія Гладик, Магдалена Кулеша-Федковіч, Аркадій Андрейков), и тіж з погранича малярства сакрального (праці Тетяни Скоромной, Данила Мовчана), фільм (Михайло Барабаш, Гжегож Штвєртня), технік авторских (Йоанна Земанек, Тереза Барабаш). В рамках виставки презентувани сут праці: Павліни Фіхти-Черни, Анни Янчишин, Артура Клінава и Деніси Легоцкой, випожичені в рамках співпраці з Малопольской фундації «Музей сучасного мистецтва». Співпраця з фундацією, яка в своїх засобах має праці артистів, котри, так як ми, виводяться з національної меншини підкрислять значіння и прєстіж того проєкту. «Єрусалим» вєперают своїм авторитетом знани артисти як: Едвард Двурнік чи Леон Тарасєвіч. Кожного рока видаваний є тіж каталог, який документує артистични діяня и остає як пам'ятка на наступни роки. И ту тіж старамєся, жеби крім частини суто артистичной, била тіж частина описова и літературна. Того рока фрагмент зо своїй книжки «Сімка», яка описує периферію, удоступнив

нам молодий письменник (номінований до прєстіжної, літературної нагороди «Ніке») Зємовіт Щєрек.

Елітарна, а єднак для кожного

Проект яким є «Лемківський Єрусалим» добрі ся має и тішитя зацікавлінням зо сторони галерії в цілій Польщі. Нова XVI едіція зачала своє турне в Лігницькій галерії сучасного мистецтва 19 серпня 2016 р., де отворено тіж виставу репродукцій праць Лева Геца (1896-1971) — українського графіка и маляря, педагога, громадського діяча и заложителя музею «Лемківщина» в Сяноці. Перед нами наступни виставки, медже іншими в: Горлицях, Кракові и Лігницьі. Заінтересуваня виставом в такій формі означат, же тот проєкт трактуваний є през поважни галереї в категоріях мистецтва професійного, потрібного и гідного вказаня, а нашу культуру загалом асоціювану лем з фольклором и традицією, культуру сільску (не біймєся того слова) нобілітуєся до ранги елітарной.

Вистава XVI «Лемківський Єрусалим – Периферія» не є чимсим, што тяжко зрозуміти.

Вистачит лем всмотритися в то, што передставлят образ, а асоціації и рефлексії сами приходят на думку. Силом візуального мистецтва є то, же діє на наши емоції, зворушат позитивні або негативні, але все зворушат и не є ту аж такого велького значіння, чи знамєся на мистецтві, чи ні. Діє на кожного в ріжний спосіб. Вистачит лем хотіти.

Як публіка то оцінят? Я дістаю як наразі позитивни відгуки, а ви придте сами, одчуєте, оцінте и поділітьєся своїма думками.

*З нагоди 80-ліття
отцю Павлові Сивцю з Горлиць,
адміністратору парафії в Рихвалді
складаємо найщиріші побажання
міцного здоров'я, Божих ласк!
Нехай Вам Всевишній в трудах
помагає, нехай Вам
многі літа все продовжає!*

*Головна Управа ОЛ
редакція «Ватри»*

Просиме о поміч для о. Артура Грабана і його родини!

30 листопада, вечером, згоріла клеканія при Православній Церквi в Лугах. На клеканії мешкал отец Артур Грабан разом зо женом і трьома дівками. Отец Артур є основательом ансамблю Лемко Тавер, організатором Лемківської Ватри в Лугах, часто разом з родином помагал в потребі своїм і не лем своїм парафіянам. Од пару років з вольонтерами занимал ся організаційом Благодарной Лемківської Пачкы. Маме надію, же тым разом мы даме раду помочы о. Артурови і його родині. Пінязі зобраны в тогорічній едиції Благодарной Лемківської Пачкы будут переказаны на поміч пошкодуваным і одбудову клеканії в Лугах.

Грошы просиме вплачати на конто: 06 8362 0005 0397 7220 2000 0010

Parafia Prawosławna św. Michała Archanioła w Brzozie.

SWIFT: GBWCPLPP

tytuł przelewu: ODBUDOWA PLEBANII

Просиме о поміч в потребі!

9 грудня згоріла хижа родини Палків з Вільхівця, котри шторока вклячаються до роботи при організації «Лемківського кермешу». Родина лишилася без даху над головою. Поможме їм.

Pomoc finansową można przekazać na wyodrębniony rachunek bankowy

Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Krośnie

PKO BP: 10 1020 2964 0000 6102 0003 3878

z dopiskiem: POMOC DLA RODZINY PAŁKA Z OLCHOWCA

Osoby lub firmy, które mogłyby przekazać materiały budowlane:

blachę, krokwie, drewno prosimy o kontakt telefoniczny z panem Hubertem tel. 663 143 346

-----●-----

ЛЕМКІВСЬКА ОСВІТНЯ ФУНДАЦІЯ
ІМЕНІ ІВАНА КРИНИЦЬКОГО

1 %

Шановни читаче - прихильники рідного

Szanowni Państwo,

Od 2005 r. utworzona przez Jana Krynickiego ŁEMKOWSKA FUNDACJA OŚWIATOWA wypełnia formę solidarności naszej społeczności z niezamożnymi uczniami i studentami. Pomaga ona zachowującym tożsamość przodków, pracowitym a będącym w trudnej sytuacji materialno-rodzinnej młodym z Łemkowszczyzny. Przyznaje ona stypendia najbardziej potrzebującym uczniom szkół średnich i wyższych. Aktualnie czworo uczniów i czwórka studentów otrzymuje comiesięczną pomoc. Sami stypendyści angażują się społecznie.

Fundacja, będąca organizacją pożytku publicznego w roku 2016 nie mogła otrzymać 1% podatku dochodowego od podatników, którzy jej działalność wspierają od lat. W roku 2017 taka możliwość ponownie jest. W wykazie organizacji pożytku publicznego na dzień 15 grudnia 2016 r. uprawnionych do otrzymania 1 % podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2016 na stronie 201 wykazu, pozycja 4653 jest wymieniona Łemkowska Fundacja Oświatowa.

Bardzo prosimy o zadeklarowanie w swym zeznaniu podatkowym za 2016 rok 1% podatku dla Łemkowskiej Fundacji Oświatowej. Dane Fundacji potrzebne do PIT-u:

- pełna nazwa: ŁEMKOWSKA FUNDACJA OŚWIATOWA IMIENIA JANA KRYNICKIEGO

- numer KRS: 0000225293

W zeznaniu należy też podać kwotę 1% własnego podatku za 2016 rok, zaokrągloną w dół do pełnych dziesiątków groszy.

Dziękujemy bardzo za przychylność i wspieranie szlachetnego dzieła.

Zarząd Fundacji

Вельєс Вам Боже заплат!

3 Концертом сестри Ольга і Наталія Пасічник

11 грудня в Королівській залі Рицерської академії в Лігниць на запрошення ОУП-у мав місце концерт Ольги і Наталії Пасічник. Світової слави Ольга Пасічник (сопрано) та Наталія Пасічник (фортепіано) походять з України. Ольга мешкає в Польщі — солістка Варшавської Камеральної Опери, а Наталія в Швеції — професор Музичної академії в Штотгольмі та директор Українського інституту в Швеції. Ольга має в своїй репертуарі відомі арії з опер, м.ін. Монтеверді, Генделя, Моцарта, Россіні, Верді, Пуччіні, Дебюссі, котрі принесли велику славу і популярність. В Польщі двічі була нагороджена Фридериком, Пашпортом «Політики», нагородом «Орфей» на фестивалю «Варшавська Осін».

В Лігниць пані Ольга заспівала твори західноєвропейських композиторів та твори на музику Фридерика Шопена і Миколи Лисенка. Сестри Пасічник є дуже відомі в світі, концертують по Європі, Азії, Америках в найкращих відомих операх. Відколи почалася війна з Росією, не презентують арії російських композиторів та не співають по-російськи. В розмові відчули зме їх зацікавленість нашим лемківством. Дуже

раді були, як зме повідали до них по-лемківськи, і дивувалися, як міцно шануємо своє лемківство на щоден. Для них то приклад, що живучи від віків між іншим народом, можна передавати материнську мову наступним поколінням. В той вечір могли зме своє лемківство збагатити ширшим красом співу нашого народу. Від імені ОЛ дякую місцевому ОУП за запрошення та організацію концерту.

В Велию народів

18 грудня 2016 р. в Академії Рицерській в Лігниць проходила 15 Велия народів. В той недільний вечір при єднім столі засіли м.ін. люди з далеких держав, таких як Нігерія, Філіпіни, Мадагаскар, Молдавія, Турція, Армєнія, Греція, Пакистан, але і цигане, німці, росіяне та українці разом з лемками — котрих ніяк не можна розділити, а то видно найліпше як співаємо власне святочні коляди. Вшитки є наші. Великих столів в той вечір було 14. Організатором, як все, була пані Ельжбета Хухольська, Лігницький центр культури. А місцевим господарем був президент Лігниць Тадеуш Кшаковскі. Серед запрошених гості був і тіж віт Громадки - Дарій Павлиць. На столах ми могли видіти, а потім спробувати такі страви як ормянський - піляв, тольма - голубці з груль, гороху і фізолі, йоруба — піре з бульви ям та егусі — зупа зо шпинаку та песток дині, а то вшитко було зо стола з Нігерії. Ми дарували м.ін. просфору та

чеснок, котри були свідомством нашого східного християнства і нашої барз красной карпатської традиції. Тоті символи були і є так на правду для нас знаком любові і згоди. А про згоду — мир на світі просили вшиткі учасники той Велиї народів. І то, думаю, - найкраща краса і сила того лігницького різдвяного свята.

Крайка. Вдома.

Крайка / Капела Сергія Охрімчука

Ансамбль традиційного співу з Перемишля видав новий диск «Вдома», який містить пісні з українсько-польського пограниччя – з Надсяня, Холмщини, Бойківщини і Лемківщини. Члени гурту звертаються до спадщини своєї «малої батьківщини» – фольклору краю свого походження. З Лемківщини має 5 співанок, в тім єдну колядку (зо Святкові Великої, Полян, Лосі, Куляшного і Білянки). В записі взяла участь капела Сергія Охрімчука з Києва і гостинні м.ін. Тарас Компаніченко – бандурист, лірник, кобзар, лідер гурту «Хорея козацка». Вартат вспомнути, што вшитки твори повстали на основі записів автентичного фольклору в терені, здійснених през ріжних люди в ріжний час і сут цінними скарбами народної культури, котри на платівці «Крайки» отримали нове життя. Цікаве графічне оформління видання містить в собі стари фотографії зо згаданих етнографічних регіонів і світлини учасників проекту, зроблени в давній манері. (вг)

Церква в Квятоні **старша**, як думали-зме

Джерело: gazetakrakowska.pl

Дерев'яни лемківски церкви не визначають початків села, бо дерево скоро нищіє та часто руйнується пожарами. Дятого, щоб знати коли збудовано наши церкви в горах, ліпше звертати увагу на дерева, яки при церкві роснут, їх грубіст. Не од гнеска знаме, што часто лем природа човекови правду повіст. В селі Квятонь стоїт барз гарда церков, котра од років притігат туристів. Але нихто до того року не знав, што зберегла она в собі таємницю, яка може змінити ей історію, а докладніше дани про час ей будови. В липци

того року під час ремонту церкви найдено цікаву історичну пам'ятку. На вівтарі в церкві під другим обрусом відкрито т.зв. антимінс. То кусок льняного полотна, на котрим видруковано церковно-слов'янський напис та вшити в кишенці святі мощі. Не знати, чий то мощі. Антимінс бив виданий през владику перемиского Івана Малаховського, котрий стояв на чолі той єпархії в 1671-1691 рр. за часів панування Яна III Собеського (1674-1696). За словами о. др Романа Дубеца – пароха православної парафії в Горлицях – тот антимінс надзвичайно цікавий. По-перше, напис на ним є друкований, а не писаний ручні. По-друге, не знаме, чи бив першим в тій церкві. В звичай було, што каждый новий єпископ, котрий приймавав тоту посаду в єпархії, надавав новий антимінс, а попередній казав забезпечати і передавати напр. до єпархії. Таки інформації записувано в книгах, котри, на жаль, загинули. Має дуже звідань, на котри не знаме іщи одповіді. Можна лем вказати, што святиня є старша, як думано (до той пори уважано, же то 1700 рік). Найдений скарб буде іщи досліджений в Кракові, по зробліню копії оригінал зас поверне на вівтар в Квятоні. Лемківщина, як видиме, іщи може скривати дуже несподіванок і таємниць, котри можут змінити теперішні уявління про життя наших предків в горах.

3 АНТОНИЧОМ до Свидника і Бардейова

През Карпати

Шторічний проект ОЛ під назвом «Дни Антонича», котрий гуртує діти з пунктів навчання рідної мови од Криниць по Ждиню, в тім році перетяв карпатський хирбет і державни границі – запросив діти до Словаччини. Екскурсія, в котрій взяло учас ок. 40 діти з пунктів навчання в Криниць, Гладішові, Горлицях, Лосі, Ропі з вчителями О. Качмар, Л. Шкварлом, Е. Гойсак і В. Гойсак, крім типово інтеграційного мала і пізнавальний (як все) вимір.

Селфі з медведьом

Спочатку завітати-зме до Музею русиньско-української культури в Свиднику. В засобах музею збереглося велике багатство експонатів, котри презентуют матеріальну культуру регіону. Пам'ятаймо, же на Словаччині по другій світовій війні не било депортацій, котри принесли велики страти майна, церковних елементів, книг, строїв, рільничих знарядь, єдним словом прикладів матеріальної культури. В музею можна оглядати спеціальні опрацювани мапи, котри презентуют, наприклад, етапи заселення південних Карпат. Виставки розміщуються на трьох поверхах. Дуже місця займає церковне мистецтво: коругви, ікони, хрести, стародруки. Найдеме і історичну інформацію, медже інчима про діяльність О. Духновича та інших будителів русинів по угорській стороні Карпат. Але експозиція не ограничатся лем до Пряшівщини. Велику цінність становлять давньоруски стародруки. Наймолодших діти найбарже втішила велика саля з презентаційом фауни регіону: без перерви робили сой знімочки з орлами, зайчиками чи мотильками. Музей засновано в 1956 р. в часі посталіновской відлиги, спочатку він містився в Пряшові, потім в Красним Броді і врешті в Свиднику. Довги роки директором музею бив Мирослав Сополіга, а од 2016 р. є ним Ярослав Джоганик. Музей має наукових працівників і провадит науково-дослідницьку роботу, медже інчима од років

організує експедиції для зберання фольклору і елементів матеріальної культури серед русинів Словаччини, видає «Науковий збірник» (до той пори видано 28 томів!). Будинок музею знаходиться в самим центрі Свидника, другу частину становит великий скансен, зараз над амфітеатром, де в червці одбиватся Фестиваль культури русинів-українців Словаччини. Скансен є не менше цікавий, ніж музей, єднак візит до нього одложили-зме не кус теплішу пору року.

Співають тоти сами співанки!

Другим містом, котре одвідили учасники Днів Антонича бив Бардейов. По spacerах середньовічним ринком і залишками оборонних мурів дішли-зме до остатнього пункту програми – фіналу фестивалю «Маковицка струна», котрий одбивався того дня в Бардейові.

Вокальний фестиваль «Маковицка струна» має довгу історію (з 1973 р.). Спочатку одбиваються елімінації в двох регіонах Кошицким і Пряшовским. В тім році взяло в них учас ок. 200 охочих, жирі вибрало 48 з них, які виступили в фіналі. За правилами конкурсу жадна співанка не може повторитися двараз! Акомпаніамент до кожної співанки виконує професійна оркестра. Виконавці сут в більшости представниками молодого покоління. З огляду на велике зацікавління публики в Бардейові одбиваються два концерти в суботу, а наступного дня іщи єден в Пряшівским театрі. До некортих співаночок наши діти підспівували зо здивуваньом: – бо прецін сут таки сами, як в нас!

Подяка

Хочу сердечні подякувати голові Союзу русинів-українців Словаччині Петру Соколу за можливість одвідати фестиваль і керівництву Музею русиньско-української культури в Свиднику за то, же посприяли нашому приїзду. Антонич, як все, супроводжував нас в наших мандрівках, бо в автобусі співали-зме пісні на його слова. Думам, же тото, што діти могли видіти, чути і навіт діткнути, лишится в їх пам'яті. А на певно некотри з них одкрили, же кус дале за меджом тягнесь тот сам культурний простір, де можна стрітнути кирилицю і придатна буде знайоміст рідної бесіди свого села чи літературной української мови, котрой вчатся в школі, бо так власні порозуміються з сусідами. Навет зо словаками прудше своїм бесідом, ніж по-польски.

Інтеграція в ресторані

3 АНТОНИЧОМ

Ніколю цікавило
в музею вшитко

З експозиції Музею русиньсько-української
культури в Свиднику

Павло і Рахеля
в Музею II світової
війни

до Свидника
і
Бардейова

Учасники
Днів Антонича на Бардейвським Ринку

Гогоди Ганський

«Спітканя з Лемківщином», які проходять в Центрі культури ім. Б. І. Антонича протягом рока, то, крім спіткань тематичних, прелекцій чи виставок - музичний простір для презентації того, що цікаве в наших мелодіях. І так 15 жовтня 2016 р. гости-

ли-зме гуцульських гудаків. Гурт «Гогоди Ганський» — то новий проєкт колишніх членів української групи «Перкалаба». Музика «Гогоди» — то традиційні гуцульські мелодії Карпат з домішкою інших музичних стилів: реге, ска, фольк, музики клезмерської і панку. Неповторний, зворушливий і енергійний стиль вокаліста Федота, поєднаний з гуцульськими цимбалами, клезмерським кларнетом, міц басом і барабанами визначають такт на двіста двадцять. Разом творять гуцул-панк-кабарет. Конечні треба того послухати і видіти їх наживо!

О «Культурі Карпат на польсько-словацько-українській меджи»

16 жовтня 2016 р. розповів нам Роберт Банькош, приятель і любитель вшитого, що є пов'язане з лемківським культуром. Сама тема, хоч широка, була лем вступом до теми культури нашої частини Карпат: Лемківщини, Бойківщини (по польській, словацькій і українській стороні — в тім Закарпаття і Погір'я). То була свого роду розповід о громадах і народах з тих теренів, характерис-

Роберт Банькош

тика основних елементів життя кожної з груп: одягу, будівництва чи предметів щоденного користування. Розповід гостя супроводжувала презентація фотографій та коментарі і доповніла самих учасників. Крім того, отворено виставку «Деревляни церкви в польських і українських Карпатах», позичену з краківського відділу Національного інституту спадщини. Ретельне і змістиве опрацювання виставки вказує вшитки церкви, які знаходяться на листі ЮНЕСКО в тім регіоні.

Наступне спітканя, яке мало місце 21 жовтня 2016 р., и збрало велику публіку, односно до обрядів и вірувань на Лемківщині, але тих особливих, бо сумних. Спітканя провела Марта Грабан-Бутрин и розповіла о тім, як виглядали похорони, пам'ят про померлих и пов'язани з тим вірування. Представила тіж реконструкцію и опис похорону сперед 1947 р. Гідні було старих фотографій и награнь найстарших лемків, котрих юж не є серед нас. Тим барже така праця зберання свідоцтв през етнографів и гісториків є барз важна, коли одходить покоління свідків того, як було колиси и того, што ся юж не верне.

Похоронни обряди и народни вірування на Лемківщині

Марта Грабан-Бутрин

А ШТО ЧУТИ на АНТОНИЧІВЦІ

ТЕКСТИ НАТАЛІЯ ГЛАДИК

З Робертом Банькошом спіткали-зме ся другий раз 20 листопада 2016 р. Тим разом провідним тематом били історії, легенди - знани и незнани «Збійники Східних Бескидів». Рух збійницький бив популярним явищем в Карпатах од Чех аж по Румунію. Познали-зме виняткові постаті народних героїв: Яносіка (1688-1713), котрий так на правду нигда не бив в Польщі, то збійник словацьких карпатських схилів; братів Олексі (1700-1745) и Івана Довбушів – ватажків Гуцульщини, Бойківщини, Закарпаття, остатній дішов аж до Сянока та Переміщини; Василя Баюса з Ліщин (діяв в 1635–1648

Збійники Східних Бескидів

рр.), Андрия Савку зо Стебника (діяв в 1649–1651 рр.) и інших, котри ризикували життям заради справедливости. Середньо бетяре організувалися в збійницькі групи на 3-5 років. Їхня сезонна антипанська боротьба часто кінчилася судом и публічним страциньом з рук ката в Бічу чи Бардейові, де недавно в Ринку станув такий кат з топором на пострах туристам.

Праці, образи Ю. Новосільського сут впізнавани през дост велику групу люди, але його біографія юж ні, хочки він бив єдним з нас, бо вродився в селі Одрихова на східній Лемківщині. Його особу и творчість 27 листопада 2016 р. приблизила нам критик и історик мистецтва - Кристина Черні. Спітканя під заголовком «Лемківська традиція в житю и мистецтві Юрія Новосільського», крім широкої аналізи родинної и особистої історії артиста, вказувало малярський шлях, його розвиток чи архітектонічні реалізації церковного и костельного простору. Барз цікавими били особисти спогади пані Кристини зо спіткань з проф. Ю. Новосільським и єй довголітня дослідницька праця над біографією того артиста.

Тот вечер в нашім Центрі бив барз богатий, крім спітканя з К. Черні присутні мали змогу призритися виставі - працям артистів, учасників XVI Лемківського Єрусалиму – під назвом «Периферія».

Кристина Черні

Лемківське в житю и творчости Новосільського

ТЕКСТ МАРІЯ СОКАЧ
ГРИГОРІЙ СУХАНИЧ

«Сречан пуг»

- то значит «Щасливой дороги!»

В рамках поїздки мали-зме тіж екскурсію до Нового Саду - столиці Войводіни. Помолити-зме ся разом під час Служби Божой в важливій для наших люди церкви свв. апостолів Петра і Павла. Головном атракціом Нового Саду є фортеця, з котрой розходитьс панорама на ціле місто. На укріпленнях фортеці одобрали-зме чергову науку про гнешніх мешканців Войводіни – як емігрували не лем з Лемківщини, але тіж з Закарпаття, і як організували своє шкільництво і церковне життя на новій землі.

Сербія - то край, де, подібно як в Польщі, жиє барз дуже наших люди. Історія привела їх з Карпат до Войводіни - автономной країни в північній Сербії.

На запрошіння голови Союзу русинів-українців Сербії (ориг. Союз Руснацох Українцох Сербії), пана Богдана Віславского, мали-зме нагоду поїхати помедже наших люди з Войводіни і дакус познайомитися з їхньом понад двохсотлітньом історією і теперішнім життям.

Тож як група студентів з Кракова, Вроцлава і Ряшова зрихтували-зме рідни пісні, Юрко Лабівський акомпанював на гармонії, а цілий проект соколиним оком дозерав Еміль Гойсак. Перший концерт одбився 22 жовтня 2016 р. в місцевости Жабаль, де крім нашої співучої групи під назвом «Семерацка ружа», виступував тіж ансамбль «Гажлінчани» зо Словаччини і місцевий хор «Пасторала». Другий концерт дали-зме 23 жовтня в місцевости Інджія в рамках фестивалю «Дні української культури», організованого Товариством «Калина». Крім нашої групи з Польщі, виступували українськи-руснацки ансамблі з цілої Сербії. Било дуже танців і співу, а по концерті могли-зме познатися і побесідувати з місцевими людьми. Під час бесіди довідали-зме ся, же дуже лемків емігрувало до Сербії з Горлицького повіту і же маме дуже спільних назвиск, наприклад Сокач або Михняк.

Наш візит до Войводіни то фантастична пригода і сподіваємся, же то не остатня зустріч з нашими лемками зо Сербії. Як представники молодого покоління Об'єднання лемків постарамеся тепло прийняти наших камаратів «зо Сербії» на Ждинській ватрі, де шторока в сценічній програмі не бракує балканських ансамблів.

А тих 650 км не повинно бити якисом значущом бар'єром на майбутнє. Дякуєме Вам, дороги руснаки, за тепле прийняття, правдиву слов'янську гостинність і довіру до Горлицької «певичкої групи» зо Старого Краю!

PS. На конец пишеме шифром секретного листа руснаками Сербії: - «Моліме» Вас, не забудьте нам привезти «фракліч» на оцет фірми «живелі!», бо «Зламала ше кормань деска»! Видиме ся в Ждини :) Марися, Гриц, Укач, Иван, Оксана, Юрко, Мілько.

Співоча група «Семерацка ружа»

Зме всядиль

Краків є центром нашої культури

Пришла осін, а разом з ньом наші студенти вернули до Кракова, проводити ту черговий академічний рік. Згідно з краківськом традиційом не можна било зачати часу навчання без забави в клубі «Бакалаж». Організував єй «наймолодший» гурток ОЛ в Польщі, а за найкращу музику подбав як все ансамбль «Бур'ян». Шитко інше - то юж робота гости, яки не змарнували нагоди, би погуляти в Кракові. Тож «Бакалаж» гостив люди з цілої Польщі – з рідних Гір, Гданьска, Вроцлава, Щеціна, пришли до нас навіт гости зо словацкого боку Карпат. Хто не пришов бавитися з нами, мав змогу послухати реляцію, награну помедже товариством, бо треба знати, же і редакторе «Радіо Лемко» приходят побавитися з мікрофонами в руках. Нихто не знає повісти, яка магія приваблює шитких на краківски гулянки, але напевно кожен повіст, же в ден забави, попри осінну студінь і темряву, Краків є центром нашої культури.

Святий Миколай на... отрясилах

Жодна стріча не била би можлива, кед би не посвячиня нашої молоді – значит ся треба скорше зийти ся, видумати, што будеме робити і поділити медже себе обов'язки. З такого спільного думаня вродилася думка організувати студентски отрясини. Тож вдалося зійти в грудни на першу переоболікану імпрезу. Насходилися справжни циганки, пірати і слов'яне родом з академічних гуртожитків. Першорічни студенти по тяжких змаганнях з задачами могли присвоїти собі мено членів студентской братії, а до шитких присутних прийшов святей Миколай. В його міху не бракувало чачок, потрібних кожному студентови і студентці, ци навіт святочних ялинкових прикрас.

Колядувати – в гори, ярмаркувати – над море

Та треба голосно повісти, же не лем забавом студенти жиют. Частина членів і симпатиків нашого гуртка поїхала в листопаді в рідні Гори. Там в рамках вишколу хору греко-католицької краківської церкви вивчали коляди і щедрівки. Перший концерт з новим репертуаром хор дав 17 грудня на вечері коляд, на запрошіння організатора – реалізаторів проєкту «Сусідський Круп». Два

ТЕКСТ

КАТЕРИНА КОВАЛЬСКА
ГРИГОРІЙ СУХАНИЧ

дни пізніше подарилося награти коляди для Польского радіо. Таким чином наша коляда нашлася в архіві Бібліотеки польской пісні, та хто знає, може почуєме єй в «Радіо Краків»? Краківської екіпи не могло тіж забракнути на ювілейним 40-им Ярмарку в Гданьську і треба признати, же в тім році на далеку північ поїхало нас на правду дуже. На Ярмарку, як все, не забракло доброй музики і забави до білого рана.

Кус о літературі

Осін є тіж часом, коли Краків гостит знаменитий літературний «Фестиваль Конрада». Того рока не перешли мимо фестивалю члени редакції «Ватри». Нашу увагу притягнули два панелі. Учасником першого бив Зємовіт Щєрек, автор книжок, в яких описує подорожи по Україні. Другий панель гостив три письменниці – Софію Андрухович, Наталку Сняданко і Галину Шиян. Шитки три, хоцьки молоді, сміло пишут про проблеми суспільни ци економічні, а їхні книжки перекладали на різни мови, в тим і польску. На фестивалі несподіванком било угонорувания мешкаючої в Кракові Жанни Слоньовской головном нагородом. В тим році на «Фестивалі» забракло, на жаль, зустрічі з найближшим нам, хибаль, сучасним письменником Андрийом Стасюком, але маме надію з мешканцьом Волівця порадиме сой о літературі і житю деси на Лемковині.

До зустрічі в Кракові!

Концерт нашого хору з першим снігом в снітницькій деревляній церкві св. Димитрія

В порогах нашого ЛІЦЕЮ в Лігниці

(частина 8)

Наша лігницька школа від початку мала і має місію, а можна також сказати, що кілька місій. Головна - це будити зв'язок молоді з життям української меншини в Польщі на ґрунті навчання літературної української мови та будити патріотизм, пошану до свого походження. Крім цього, історія школи показала, що школа вчила і вчить релігійної толеранції. Більшість учнів школи є вірними греко-католицької церкви, але ніколи між учнями не було релігійних сварок чи навіть непорозумінь. У перші дні навчання ніхто до кінця не знав, хто православний, а хто греко-католик.

Коли не було ще в Лігниці греко-католицької церкви та відправи були в костелі св. Яцка біля Качави, то також православні учні часто разом зі своїми товаришами греко-католиками йшли туди на літургію. Вони для всіх далі були православними, ніхто не хотів їх перетягати на своє віросповідання. Просто всі шанували один одного і літургію чи греко-католицьку, чи православну трактували як рідну. Одну як ближчу серцю, бо від рідної хати, але і другу, бо там також церковні співи та люди були наші. Що більше, навіть деякі православні ходили на катехезу при костелі святого Яцка до митрополита, тоді пароха Івана Мартиняка, а пізніше до о. С. Тарапацького,

Джерело: Богдан Бухта з „Монографії Комплексу загальноосвітніх шкіл № 4 в Лігниці”

презераме фотографії

о. М. Сосницького. Була також традиція, що хор «Полонина» виступав в лігницьких церквах, як православній, так і греко-католицькій. Коли релігія увійшла до шкіл у Польщі, також у нашій школі не було проблем, пов'язаних з віросповіданням. Більше того, ми мали свідоцтво, що ці дві церкви є живою частиною нашого народу тут, у Польщі. Я особисто пам'ятаю, як після закінчення школи дістав м.ін. нагороду від свого священника о. М. Сосницького, але також православний отець Михайло Жук, тоді вчитель православної катехизи, запитав мене, чи також може дати мені нагороду. Я був дуже вдячний за це і гордий, що також наш священник з православної церкви мене помітив, хоча я не ходив на православну катехизу. Треба також згадати, що деякі православні учні, які мали можливість пізнати життя лігницької греко-католицької церкви стали дуже шанованими сьогодні православними священниками. За це, думаю, треба бути вдячним атмосфері в школі та мудрості священників з двох наших церков. Дбаймо, щоб і сьогодні

почуття такого національного зв'язку на тлі християнської любові було між нами назавжди. Хай наше віросповідання нас не ділить, а вказує красу і силу Церков, які стоять при народі, бо завжди в нашій історії були моменти, коли злі сили тільки підкреслювали наші релігійні різниці, щоб нас поділити та знищити.

Випусники 1978 р.,

клас Олени Калитки:

Богуш Богдан, Чабан Мирослав, Чех Марія, Добошак Іван, Фецьо Ольга, Флис Стефанія, Фучко Стефанія, Геля Петро, Грушевич Марія, Іваницька Станіслава, Юшак Анна, Калитка Катерина, Кореницька Олександра, Маркевич Марія, Масляник Петро, Матійчак Ірина, Онушак Анна, Пецух Лідія, Скальська Люба, Соколич Марта, Стецько Андрій, Шахмат Анна, Шафран Роман, Ниманський Ярослав.

Випусники 1979 р.,

клас Ярослава Гайдукевича:

Базарко Ірина, Бруц Євген, Бурачек Олександр, Бушовецька Марія, Цух Богдан, Денека Марія, Добошак Богдан, Дуда Ольга, Дзік Ірина, Карпінська Єва, Кіт Ольга, Кокітко Галина, Колач Євген, Котовський Петро, Ковальчик Ольга, Ковальський Борис, Лайкош Іван, Мадзелян Анна, Маркевич Йосиф, Москва Мирослава, Назарович Марія, Петрик Анна, Піх Анна, Пінчак Володимир, Покришак Богдан, Попівчак Андрій, Пилипець Юрій, Ревакович Марія, Санайко Вацлав, Шиманський Богдан, Вальницька Іванна, Вислоцька Ірина, Тхорик Олена, Вергун Михайло.

Випусники 1980 р.,

клас Анни Стеблін-Камінської:

Барновський Євген, Базилевич Ірина, Бушовецька Тереса, Дуда Ольга, Должицька Анна, Грицько Ірина, Грицько Марія, Гриценко Ірина, Гуданич Христя, Юшак Стефан, Капусцінська Люцина, Ковцун Ришард, Морайко Юрій, Мороз Анна, Мулик Юлія, Нога Євген, Паламар Ірина, Пецух Іван, Піпко Анна, Пилипець Ірина, Сконцей Тереса, Стех Христя, Судик Анна, Сирник Іван, Щерба Ігор, Туцька Іванка, Туцька Марія, Варцаба Анна, Ващишин Ольга, Вев'юрка Софія, Тарапацький Павло.

(далі буде)

Медовы подарункы з домашньої аптечки

 ТЕКСТ чуГаня

Гнески кус о чудовым меді, котрый осо-
ладжат не єдному жытя, а з яким мож-
на зробити смачны та здоровы ристяны
подарункы. Пам'ятайте лем, же сурового
меду не можна давати дітом пониже
рока і людям учуленным на него!

Перша пропозиція

барз проста до зробліня:

обераме зо 3-4 головки честку, зубкы даєме
до выпареного слоїчка і заливаме медом
(на початок пропоную наповнити слоїчок до
половины, пак вляти меду тілко, жебы при-
крыв зубкы штонайменше на 1-2 см, можна
кус веце). Шытко одставляме в тепле місце
хоц лем на тыжден – два. Кожного дня міц-
но трясеме слоїком, жебы чеснок добри ся
вымішав з медом, а по якысым часі оддаст
свій сок і мюд зробится ридший. Так при-
рыхтуваний смаколык іме штоден по ложці
з єдным або двома медовыма зубками (не
кождому будут смакувати, прото можна їх
додавати до салаток ци хліба).

Такий честковый медик мож використати
тиж до зробліня чудового сиропу на кашель
за рецептом: [http://www.herbiness.com/
pogromca-kaszlu-przepis-idealny/](http://www.herbiness.com/pogromca-kaszlu-przepis-idealny/). То добра
думка на подарунок – не дост же смачный,
то і здоровый.

Друга пропозиція подібна, але вымагат кус веце часу:

Потрібны нам будут не лем мюд, але ріжны
зернята – напр.: соняшник, влоскы та лісковы
оріхы, мігдалы, песткы дыні, нерковця і што
лем любите + слоїк.

Шытко сыплеме верствами до слоїчка на пе-
ремину з медом. Можна зачати од найвекшых
зерняток або тих, котры найбарже любите –
Ваш выбір.

Жычу

доброй забавы і здоровых Свят!

 ТЕКСТ АДАМ ВЄВ'ЮРКА

Коли приходит груден,
вшитки діти чекают на
святого Миколая, штоб
принюс їм подарки.

І переважні приносят. Вшитки колиси би-
ли-зме дітми і так напавду зме ними през
ціле житя. Може, тому св. Миколай такий
популярний на цілим світі.

Святий Миколай народився в другій половині
III ст. н. е. в місті Патарі в провінції Лікія
в південно-західній частині Малої Азії в
дос заможній родині. З дитинства Ми-
колая виховували в дусі християньской
любові, скромности, допомоги ближ-
ньому. На поч. IV ст. в Лікії била велька
епідемія. Миколай помагав хворим. Під
час той епідемії померли його родиче.
Він отримав по них вельке багатство, яке
використав, помагаючи бідним.
Недовго Миколая вибрано єпископом
головного міста Лікії – Міри. Там жив аж
до кінця свого життя. Подібно брав участ
в першом вселенським соборі в Нікеї
(325 р.). През ціле житя помагав бідним,
а робив то в таємниці. Святий Миколай
помер 6, а в нашом календарі 19 груд-
ня 335 р. — або 345 р. та похоронено
його в головній церкві Міри — гнеска
місто Демре в Туреччині. В 1087 р. його
мощі били перенесени до міста Барі в
Італії. Спочатку могила св. Миколая била
лем місцьом паломництва для місце-
вих мешканців, але з часом його святіст
поширилася на всю Лікію. В 553-555 рр.
є відомий в Константинополі храм св.
Миколая, а в 860 р. – в Римі. Від початку IX
ст. культ святого ширится по цілій Європі.
В Франції і Німеччині било близько 2000
храмів присвячених св. Миколаю, в Англії
– бл. 400, а понад 300 в Польщі. На наши
землі святіст Миколая пришла як на цілу
Київську Русь — Україну від початку хри-
стіянства. В нас навіт кус скоріше, коли
згадаме апостолів Європи - святих Ки-

Чи вшитко

рила та Методія. Можна повісти, що ікона св. Миколая займала третє місце в ряді ікон, важних для нашого народу: по іконах Ісуса Христа та Богородиці. В кожній хижі була і переважні є до гнеска ікона святого Миколая. Почесне місце Він має тіж в іконостасі в наших церквах по цілій Україні, в тим на нашій рідній Лемківщині. Найстарше свідоцтво в нашім народі, де згадано святого Миколая, – то ротонда в Перемишлі, яку датують X-XI ст., і храм на могилі князя Аскольда в Києві, збудова-

татами. Святого Миколая разом з Богородицьом Покровом своїм барз важним заступником вважали тіж запорізки козаки.

А тепер кус о таємницях святого Миколая. До кінця не знаме, чи бив лем єден святий Миколай. Друга таємниця, котру розв'язано аж в XX в., була пов'язана з місцьом перебивання тіла святого. Коли напали турки на Міру, люде з Барі розбили підлогу, а потім і мармуровий саркофаг, в котрим нашли мощі, втоплени в пахуче миро. Они боялися мешканців Міри та скоро взяли мощі Миколая, хоц не вшитки. Але то не кінець історії з мощами св. Миколая. В часі першої круціати до Міри пришли венеціане і зробити тото само, што люде з Барі. Зас розбили саркофаг та взяли рештки мощів св. Миколая і повезли до Венеції. І так баріичики і венеці-

яне сварилися, хто має веце з мощів святого в себе та навіт повідали о їх фальшуваню. Так било през праві 1000 років. Правда

знаме про Святого Миколая?

ний боярином Ольмом в другій половині XI ст. Найдавніший храм Львова, збудований в XIII ст. має за покровителя св. Миколая. В деяких церквах ікону святого Миколая вказувано для охорони перед

била остаточно вказана допіро в XX ст. В 1953-57 рр. антрополог Луджі Мартіно справдив мощі в Барі, а потім в 1992 р. в Венеції. Виявилося, што в Барі є векшість мощів святого, а решта – деси 1/5 – в венеційскім гробі святого. Антрополог вказав, што святий Миколай бив невисокий – деси 167 см, дожив 70-80 років, в тім пару в в'язниці. На підставі знайдених мощів, відтворено портрет святого, цілковито подібний до найстарших ікон.

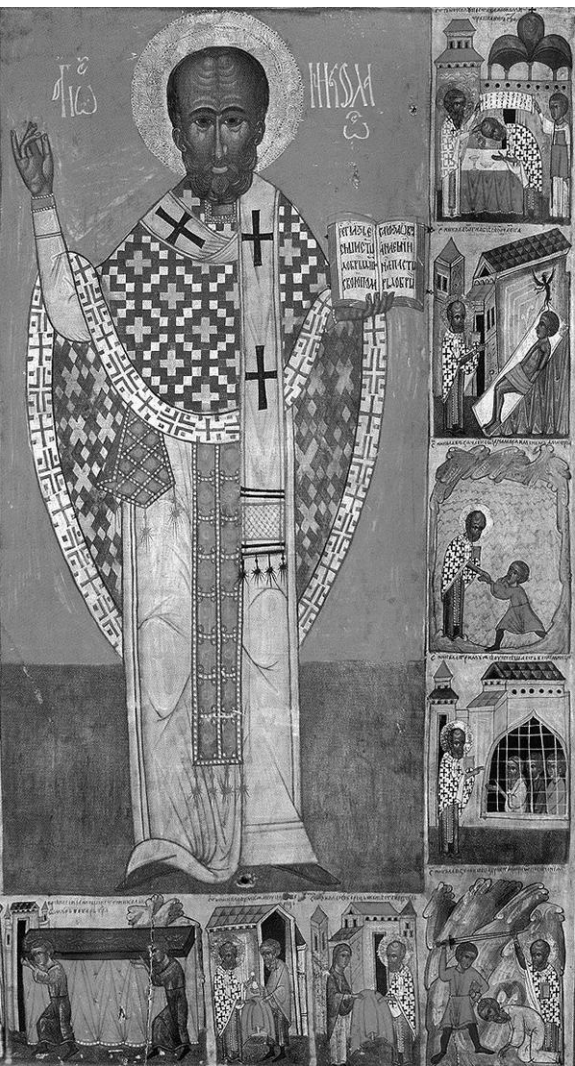
Тяжко однозначні повісти, одкаль і одколи береся початок дарування подарків в ден св. Миколая. Знаме, што в середньовічі святого вважали покровителєм і опікуном діти. Зв'язок культу св. Миколая з даруванням дарунків для діти зачинатся з XV ст. в австрійских, бельгійских, голландских, німецьких, польских і ческих джерелах. В Київській Русі величано св. Миколая так само 19 грудня за юліанскім календарьом як і 9 мая в свято перевезення мощів з Міри до Барі. В Київській Русі, як і на Лемківщині, тоти дни звано зимним і теплим Миколайом (пригадайте, же наприклад в Вільхівці, де є церква св. Миколая, празник-кормеш святкуєме в мая). На іконах св. Миколая зображають сивим старцьом в одязі східнього єпископа. Він благословит та в лівій руці тримат Євангеліє, заперте або отворене з написом «Я Пастир Добрий» (Іоанн 10, 11-18). Слова тоти били часто на іконах на Лемківщині, тому люде звертали до нього в молитвах, штоб хороних худобу перед вовками.

Святий Миколай до гнеска є для церкви східньої як і західньої вельким, важним святим. Для вірних – святим, який дарує подарки, вислухує молитви, але найважливіше: вчит взаємной, ближньої любові. А той любові в нашім лемківскім світі николи не за дуже! Так што пам'ятайте о святим Миколаю не лем 19 грудня.

Використано джерела

J. Gienza, Cerkwie i ikony Łemkowszczyzny; A. Павлишин, Невідомі таємниці святого Миколая.

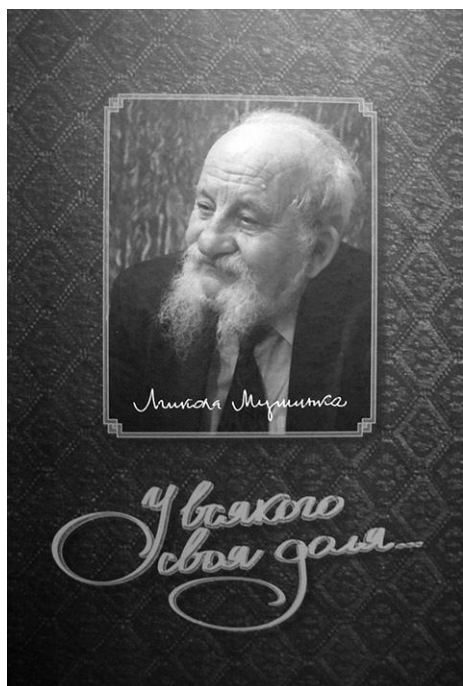
Копія ікони св. Миколая з Горличчини, яку передав ОЛ перший посол України в Польщі Дмитро Павличко.

М. Мушинка – Я. Шуркала,

У всякого своя доля...

Пряшів 2016, 400 с.

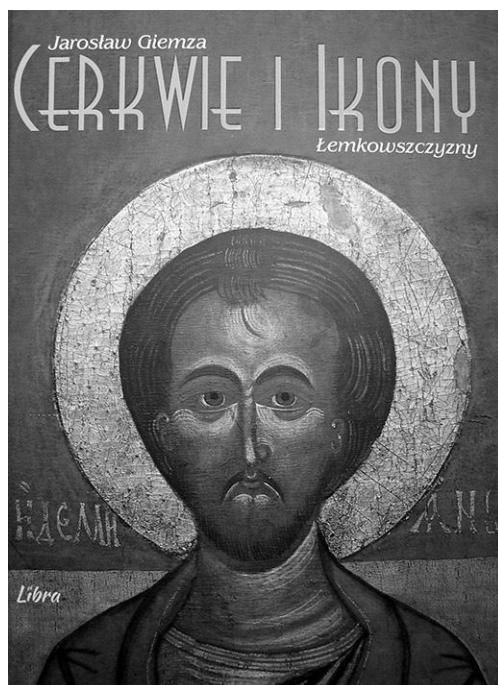
Книга, видана з нагоди 80-ліття академіка Миколи Мушинки, лемка з Курова, професора Пряшівського університету, складається з двох частин. Перша – це розмова Ярослава Шуркали з професором, яка творилася протягом кількох років. Але це не просто автобіографічні спогади, адже відповідаючи на питання, Микола Мушинка дуже цікаво розповідає про свою довготривалу працю. Діапазон його українознавчих зацікавлень є надзвичайно широким. Майже немає ділянки філологічних наук, яку б він не збагатив своїм внеском. Книга ілюстрована світлинами та документами з архіву академіка. У другій частині опубліковано численні вітання, які надійшли на адресу Ювіляра від колег, учнів, друзів. (вг)

з моєю полиці

J. Giemza, Cerkwie i Ikony Łemkowszczyzny,

Rzeszów 2017, 655 s.

Богато ілюстрована книга Я. Гемзи подає ґрунтовний опис і аналіз сакрального мистецтва Лемківщини. Читаче найдут розділ, присвячений релігійній традиції, випровадженій з часів Київської Русі, розділ о церковній архітектурі (автор Ю. Тур), о предметах культу, котри знаходяться в церкві. Наступна частина книги оповідає о іконографії, мова ту о найважливіших типах ікон і прекрасних взірцях з лемківських церков. До книги додано мапу розміщення існуючих і неіснуючих церков Лемківщини (як північної, та і південної – Пряшівщини) і сусідніх теренів. (вг)

Я. Галик, Книга пам'яті Лемківщини.

1944-1946, т. 2.: Повіти: Горлиці, Сянік,

Львів 2016, 959 с.

У книзі вміщено «поіменний список лемків-українців, які стали жертвами злочинної переселенської акції, проведе-

ної комуністич-

ними режимами Польщі та СРСР у 1944-1946 роках, внаслідок якої сотні тисяч лемків-автохтонів були примусово виселені з прадідівських етнічних земель, що перебували тоді під владою Польщі, до УРСР. Списки депортованих родин та осіб складені за населеними пунктами Лемківщини на основі Посімейних списків евакуйованих, які зберігаються в фондах Державного архіву Львівської області. В т. 1 книги (вийшов у 2015 р.) опубліковані Поіменні списки депортованих з повітів Новий Торг, Новий Санч, Ясло і Кросно. В т. 2 книги розміщено Поіменні списки виселених з повітів Горлиці і Сянік...» (з вступу)

Інфо за лем-часом

з циклю Лемківска хроніка

ЖОВТЕНЬ

1.10. Горлиці. Центр культури ім. Б.І. Антонича в рамках «Спіткань з нелемківском культуром» організував слайдовиско з подорожи Барбари Борејшо по країні сикхів (Індія).

1.10. Глогів. Горлицкий дитячий хор «Аколада» з піснєм «Полюбила я Стефана» переміг на VII Загальнопольским конкурсі хорів „Silesia Cantat”.

5.10. Дукля. Влада Коросняньского повіту при співпраці з о. др М. Михайлишином організувала обходи 72 річниці Карпатско-Дукляньской битви з II світової війни. Генеральний консул України в Любліні В. Павлюк и Староста коросняньский під Хрестом Поєднання в Дукли отворили пропам'ятну таблицю українським воякам, загиблим на тім фронті.

12.10. Краків. Голова ОЛ Ш. Клапик, з-к голови В. Шлянта и члени ГУ Ш. Гладик и Г. Трохановский спіткалися з з-ком Малопольського воєводи Пйотром Цввіком за участі уповноваженої воєводи до справ Національних меншин Агатом Войновском. Обговорено актуальну проблематику, яка вимагат співпраці и заходи на наступний рік.

12.10. Краків. Голова ОЛ Ш. Клапик, з-к голови

В. Шлянта и члени ГУ Ш. Гладик и Г. Трохановский спіткалися з Генеральним консулом України в Кракові Олегом Мандюком. Учасники спітканя оббесідували теперішній стан и потреби нашої меншини, в тім організаційни справи, зв'язани з Ювілейном 35 Лемківском ватром в Ждини в 70-ту річницю вигнання з рідних земель.

12.10. Грибів. В осередку Варшавской політехніки Голова ОЛ Ш. Клапик, з-к голови В. Шлянта и член ГУ Ш. Гладик взяли участ в спітканю з учасниками Університету III віку з Мисленіц. Темом доповіді било минуле і гнешне руснаків в Карпатах.

14.10. Рихвалд. Мирополит УГКЦ кир Євген очолив празник Покрови ПДМ. Скорше в Ждини митрополит посвятив оновлений хрест, поставлений в пам'ят 50-літя вигнання.

15.10. Горлиці. Центр культури ім. Б. І. Антонича організував концерт гурту «Гогодзи Ганський» з Івано-Франківска.

16.10. Горлиці. Центр культури ім. Б. І. Антонича в рамках «Спіткань з Лемківщином» організував спітканя з Робертом Банькошом на тему «Культура Карпат на польско-словацко-українській меджи» и вернісаж виставки „Деревляни церкви в польских и українських Карпатах” – Національний інститут спадщини – Відділ Краків.

21.10. Криниця. Мер міста Даріуш Ресько в Музею Никифора отворив виставку малярських робіт художника Штефана Телепа зо Ждини, автора, м.ін. краєвидів, ікон, церков з Лемківщини.

22.10. Лігниця. Представники лемківських організацій в Польщі спіткалися з др Мирославом Копистяньском и проф. Штефаном Дудром — лемківськими представниками во Спільній комісії уряду и нац-етноменшин. ОЛ представляв з-к голови ОЛ А.Вев'юрка. Крім актуальних справ всередині нашої лемківської громади в Польщі, зобрани радили, якими спільними ініціативами вшанувати 70 річницю «Акції Вісла», на жаль, не вдалося випрацювати на тім етапі вспільного становиска, и яких - з той нагоди - заслужених діячи зголосити до почесних відзначинь.

Мер Криниці Даріуш Ресько в Романівці отворив виставку малярських праць Штефана Телепа зо Ждини (перший справа), поруч його жена Олена

22-23.10. Войводіна, Сербія. Члени Головної управи ОЛ взяли участь в культурних заходах, організованих Союзом русинів-українців Сербії в м.Жабаль и Інджія. Молодь до виїзду пририхтувала лемківський репертуар, і професіональні запрезентувала го під назвом «Семерацка ружа».

29.10. Горлиці. Центр культури ім. Б.І. Антонича в рамках «Спіткань з Лемківщином» організував спітканя з Мартом Грабан-Бутрин під заголовком «Обряди и вірування на Лемківщині». Учасники призрілися, якими били колиси похорони, пам'ят про померлих и пов'язани з тим вірування.

ЛИСТОПАД

16.11.1926 – 16.11.2016 – мият 90 років од тзв. Тилявской схізми - початку конверсії вірних греко-католицької церкви на православ'я в с.Тилява. В роках 1926-1934 на православ'я перешло ок. 20 тис. мешканців Лемківщини. Вірни Польської автокефальної церкви тот час називають повертаньом до православ'я. З той нагоди 17.09.2016 рока в Тиляві проходили подячни одправи за участі архієпископа Люблинсько-Холмського кир Авеля и єпископа Перемисько-Горлицького кир Паїсія.

18.11. Лігниця. Учні и вчителє Ліцею ім. Б.І. Антонича принимали в школі почесного гостя - Генерального консула України Олега Мандюка. ОЛ представляв з-к голови А. Вев'юрка.

17.11. Горлиці. Голова ОЛ Ш. Клапик и з-к голови В. Шлянта перший раз спіткалися з депутатком Сейму РП Ельжбетом Боровском.

19.11. Лігниця. Лігницький гурток ОЛ організував остаткову забаву під ритми гурту «Де-май».

20.11. Горлиці. Центр культури ім. Б. І. Антонича в рамках «Спіткань з Лемківщином» організував спітканя з Робертом Банькошом на тему «Збійники Східних Бескидів» - історії, легенди - знани и незнани.

20.11. Львів. З ініціативи лемківської громади и завдяки впертю Львівської міської ради при ул. Городецкій станув перший в Україні пам'ятник Богдану Ігорю Антоничу за проектом лемківських скульпторів братів Одрехівських.

26.11. Горлиці. Члени Головної управи ОЛ під час статутного засідання управи, м.ін. планували роботу на 2017 рік, аналізували обсяг проєктів: XXXV Ждиньской ватри, Лемківських кермеші, Спіткань з Лемківщином. Три секції Головної управи, створени до роботи в площині комунікації, співпраці з інчими організаціями, освіти и історії - поділилися своїма чер-

говима успіхами. Головном точком Засідання стала організація Ювілейной 35. Лемківской ватри в Ждини в 70-літя депортації автохтонів з Лемківщини.

26.11. Свидник-Бардеїв. В рамках XIV Дни Антонича секція діти и молоді ОЛ організувала поїздку для діти з пунктів навчання рідной мови Горличчини и Криниці до Музею русиньской-україньской культури в Свиднику и на 44 огляд народной пісні «Маковицка струна» в Бардейові.

27.11. Горлиці. Центр культури ім. Б. І. Антонича в рамках «Спіткань з Лемківщином» організував спітканя з критиком и істориком мистецтва Кристином Черні під заголовком «Лемківська традиція в житю и мистецтві Юрія Новосільського». Того ж вечера отверто виставку XVI «Лемківський Єрусалим» під назвом «Периферія».

30.11. Краків. Кафедра Українознавства Ягел-

Хрест, поставлений бортняками 17 марца 1928 р. в чест „поверніня з унії”

лонського університету організувала наукову конференцію під заголовком «Волинь у польській пам'яті, історичній політиці, літературних творах, їх фільмових екранізаціях та у громадській свідомості». ОЛ представляв з-к голови В. Шлянта и головний редактор «Ватри» В. Гойсак.

30.11. Ряшів. Колишній голова ОЛ Ш. Гладик взяв участь в семінари, присвяченим Стратегії розвитку туристики в Карпатах на роки 2015-2020.

грудень

04.12. Люблін-Холм. Українське товариство и православни місцеві осередки презентували видавництва, присвячені б.п. кир Адаму – архієпископу Перемишко-Новосанцівському ПАПЦ.

10.12. Лігниця. В Королівській сали з оперним концертом виступила світової слави солістка Ольга Пасічник до фортепіанного акомпаніменту своєю сестри Наталії Пасічник.

14.12 Краків. Секретар ОЛ Наталія Гладик представлала ОЛ на XIX Малопольским форумі неурядових організацій.

18.12. Горлиці. Під час «Різдвяного ярмарку» під Ратушом звучали коляди и щедрівки, котрі презентували діти и молодь діючого при ОЛ фольклорного ансамблю «Лемківський перстеник».

18.12. Лігниця. Лігницький центр культури організував „Велию народів" за участі Президента міста Тадеуша Кшаковського. ОЛ представляв з-к голови А. Вєв'юрка.

18-19.12. Святий Миколай в греко-католицьких и православних парафіях гречним діточкам вручав заслужені подарунки. Діти дякували Чудотворцю віршиками, пісничками, а в Горлицях, здивуваний Миколай, сам отримав подарунок – впечени і оздоблені 5-літньом Настусьом пряники.

19.12. Краків. Голова ОЛ Ш. Клапик и член Головної управи ОЛ Г. Троханівський в Театрі Словацкого ділилися оплатком з Малопольским воєводом. Голова ОЛ того дня спіткався тіж з Генеральним консулом України в Кракові в справі організації Ювілейной Ждиньской ватри.

22.12. Горлиці. В Галерії мистецтва «Двори Карваціанів» Ярослав Гемза презентував свою книжку-альбом «Церкви и ікони Лемківщини».

23.12. Горлиці. Центр культури ім. Б.І. Антонича в рамках «Спіткань з Лемківщином» організував різдвяні варшати під назвом: «Як давно збрали яличку?».

Влада Росії врешті здогадалася, же не є більшого українця над Св. Володимира и поставила му пам'ятник в Москві. А, же Москва має свій пізній початок в 1147 році, то вартат тот комплекс неповноцінності (початки Києва V століття) чимсим прикрити, привласнивши собі цілу Русь.

Вокальна група «Лемківського перстеника» на Горлицьким Ринку

ВАТРА

lem.www - вартат заздріти, послухати...

Центр культури ім. Б.-І. Антонича в Горлицях:
концерти, виставки, прелекції, презентації;
Бібліотека ім. Василя, Теофіля и Олександра Курилів,
кімната присвячена Б.-І. Антоничу
www.facebook.com/CKAntonyucz

Свято лемківської культури "Лемківська ватра"
Ждиня, 21-23 липня 2017 р.
www.watrzdynia.pl; www.lemkounion.republika.pl

Лемківська освітня фундація ім. І. Криницького
www.lemkoeducationfound.republika.pl

Радіо „Скриня” Передачі: четвер 19:05 - 20:00
skrynia@radio.rzeszow.pl
www.radio.rzeszow.pl/media-box

„Лемківська сторінка” www.nasze-slowo.pl

Радіо „Радіо лемко” www.radio-lemko.pl

„Лемколянд” www.lemkoland.com

Комплекс загальноосвітніх шкіл № 4 у Лігниць

ім. Б.І. Антонича - www.zso4legnica.pl

Комплекс загальноосвітніх шкіл № 2 у Перемишлі

ім. М. Шашкевича - www.szazsk.edu.pl

Світова федерація українських-лемківських

об'єднань www.sfulo.com

Подяка

Пожертви на статутну діяльність ОЛ
(в тім часопис **ВАТРА**):

о.Йосип Улицкий, Гданьск - 100,-
Анна Буковска, Гневомеж - 100,-
Ярослав Кравчишин, США - 100\$

Сердечно дякуємо всім, які нам
допомагають. Спаси Боже!

Редакція **ВАТРИ** Головна управа ОЛ

Український кавалер
бажає познайомитися
з панною віком від 33-40 років
з метою одруження.
Моб. телефон у Польщі: 598 333 046
у Канаді: 151 97 52 91 61

Передплата ВАТРИ

Ціна одного примірника 3 zł. + 1,75 zł. поштової оплати в Польщі.

Річна передплата 4 x 3 zł. + 7,00 zł. (кошти пересилки) = 19,00 zł.

Від закордонної пересилки однієї „Ватри” поштова оплата - 13 zł.

Річна закордонна передплата 4 x 3 zł. + 52,00 zł. (кошти пересилки) = 64,00 zł.

Передплату замовляти за адресою Редакції.

Вплати просимо пересилати на банківський рахунок:

Zarząd Główny Zjednoczenia Łemków

BANK PEKAO SA: nr konta 83-1240-5110-1111-0000-5207-8745

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Видає / Wydaje **ZJEDNOCZENIE ŁEMKÓW**
Zarząd Główny
ul. Jagiełły 2, 38-300 Gorlice; tel./fax 18 35 32 906
www.lemkounion.republika.pl; lemkounion@poczta.onet.pl

ВАТРА
квартальник

Редагує колегія **Вікторія ГОЙСАК** головний редактор / дизайн **Еміль ГОЙСАК**
Адам ВЕВ'ЮРКА редактор на Західні Землі e-mail: adamwiew@wp.pl
Штефан КЛАПИК, Наталія ГЛАДИК, Василь ШЛЯНТА, Катерина КОВАЛЬСКА

Технічне оформлення FHU „LEBO” Gorlice; Drukarnia „Kwadrat” Nowy Sącz

ADRES REDAKCJI ul. Dworzysko 5, 38-300 Gorlice, e-mail: redakcja.watra@interia.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo skrótów oraz korektę językową nadesłanych tekstów.
Redakcja nie odpowiada za treść materiałów pozaredakcyjnych, nie zawsze zgodnych z jej poglądami.

Клуб 46

RATA
-YE!

Заохочую вслухатися в пісні на нових дисках ансамблів «Демай» і «Клуб 46». «Демай» по довголітній перерві видав диск з кус новима звуками, лучит делікатно наш фольк з гнешніма мелодіями з модерних інструментів.

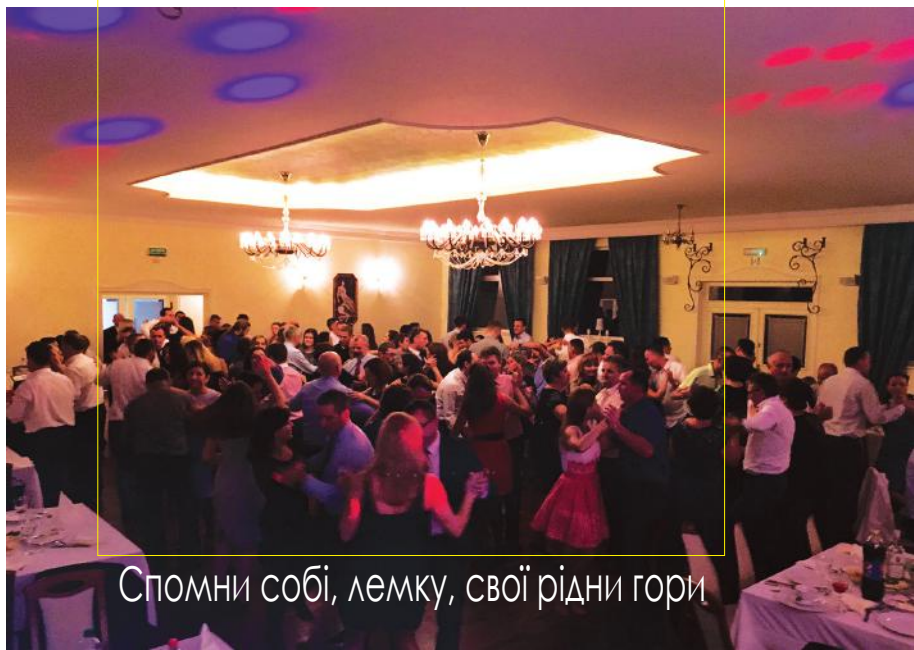
Дінозаври нашої сцени

До того часу «Демай» бив відомий з духа пісень рейду «Карпати» і лемківських шлягерів — коверів. Новий диск має лемківську душу, барже до послухання, хоц при тим можна і шварні загуляти. Диск «Клубу 46» має в собі то, што од все грав і грає тот ансамбль: рок-енд-ролл плус студентську душу з домівки на Рускій. Тоті ансамблі лучат наши покоління од років. Отворме їх музиці двері до наших хиж. Диски можна замовити під тел. 601 741 407 («Демай»), 604 413 795 («Клуб 46»).

Спомни собі, **ЛЕМКУ**, свої рідни гори

- під тим закликом
19 листопада 2016 р.
місцевий гурток ОЛ

з Лігниць організував танцювальну забаву при музиці ансамблю «Демай» в ресторані «Наполеоньска» (Лігниця), де бавилося понад 150 осіб. Організатори не думали, што буде аж таке зацікавління, бо скоріше в околицях били забави, а в тот ден тіж проходив Молодіжний ярмарок в Гданьську, де з заходу поїхало кус молоді, переважні студентів. Одмовили-зме понад 50 квитків, бо не могли-зме вшитких прийняти – вибачте! Вельку подяку як організаторе передаєме членам ансамблю «Кичера» як і цілій молоді від Кричиці — Телича по Варшаву, Вроцлав, Любін, Польковиці чи саму Лігницю та околиці. Власні тота молодь співом, танцями чи гром на інструментах вказала, што ми гнеска пам'ятаме і хочеме пам'ятати о своїх коріннях. Думам, што то найбільша краса і сила вшитких наших забав в цілій Польщі. Можна било видіти, што далі наши забави то виміна поколінь, але і свідоцтво, што тоті покоління взаємні барз добрі ся бавлят при піснях, яки співали їх предки гин в горах на Лемківщині. На забаві проходила тіж акція ОЛ: передавання запрошинь на Ватру 2017 до Ждині, але про то напишеме в весняній «Ватрі». Подяка за організацію забави для Маргарети і Петра Ціхонів, Романа Гойняка та Ксені Довгань-Доманьской. До наступної забави – думам, што за недовго!

Спомни собі, лемку, свої рідни гори

XVI „Лемківський Єрусалим”

XVI „Лемківський Єрусалим”

XVI „Лемківський Єрусалим”

„ ПЕРИФЕРІЯ ”

